

Handläggare: Elvy Löfvenberg
Tfn: 08- 508 26 746
elvy.lofvenberg@idrott.stockholm.se

Nr 10

Till
Idrottsnämnden

**Remissvar på förslaget till Stockholms Miljöprogram 2007-2010,
SLK Dnr 202-1753 / 2005**

Förslag till beslut

Idrottsförvaltningen föreslår att idrottsnämnden beslutar att

tillstyrka förslaget till miljöprogram för Stockholm år 2007-2010 med beaktande av de synpunkter som ges i detta remissvar, samt överlämna tjänsteutlåtandet till stadsledningskontoret.

Kjell Karlsson

Sammanfattning

Idrottsnämndens verksamheter berörs direkt eller indirekt av flertalet mål i Stockholms miljöprogram 2007-2010. Programmet skiljer sig på få punkter i jämförelse med tidigare program. Idrottsnämndens miljöplan, enligt verksamhetsplanen för 2006, ligger väl i linje med de i programmet föreslagna miljömålen.

Förvaltningen ser som helhet positivt på det nya programmet och föreslår att idrottsnämnden tillstyrker förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av fastighetsavdelningen i samråd med planeringsavdelningen. Ledningsgruppen har givits möjlighet att lämna synpunkter.

Bakgrund

Stadsledningskontoret samordnar på uppdrag av Kommunstyrelsen framtagandet av stadens nya miljöprogram för perioden 2007-2010. Syftet är att få fram ett mer verksamhetsintegrerat miljöprogram som fokuserar på förvaltningarnas och bolagens *rådighet*.

Uppdraget genomförs i bred samverkan med stadens förvaltningar och bolag. Samtliga förvaltningar och bolag har beretts tillfälle att i olika omgångar medverka i processen. Miljöförvaltningen svarar för den operativa projektledningen men stadsledningskontoret svarar ensamt för den sammanvägning som gjorts.

Förslaget omfattar sex mål, nämligen Miljöeffektiva transporter, Giffria varor och byggnader, Hållbar energianvändning, Hållbar användning av mark och vatten, Miljöeffektiv avfallshantering och Sund inomhusmiljö. Under varje mål finns ett antal delmål med åtföljande nyckeltal, se *Stockholms Miljöprogram 2007 – 2010, bilaga 1*. I remissen önskas nämndernas och styrelsernas reaktioner speciellt på delmålen genomförbarhet, samt nyckeltalens uppföljningsbarhet och ansvarsfördelningen.

Förvaltningens synpunkter

Idrottsnämndens verksamheter berörs direkt eller indirekt av flertalet mål i Stockholms miljöprogram. De delmål och nyckeltal som är relevanta för verksamheterna anges i *Utdrag ur Stockholms miljöprogram 2007 – 2010, bilaga 2*.

Det nya miljöprogrammet skiljer sig i få avseenden från det tidigare programmet. Programmet är dock tydligare och inriktar sig i större utsträckning på förvaltningarna och bolagen.

Idrottsförvaltningens berörs av 21 delmål och förvaltningen har särskilt noterat följande förändringar.

Transporter av varor/tjänster och personer ska effektiviseras och förvaltningen ska arbeta systematiskt för att minska transporterna.

Vid upphandling av byggnation och kemikalier ska mer preciserade krav ställas på byggvarornas och kemikaliernas innehåll och miljömärkning.

Kraven på förvaltningens besparingar/effektiviseringar av energianvändningen till uppvärmning, fastighetsel och verksamhetsel har skärpts.

Delmålen under hållbar användning av mark och vatten är mindre detaljerade än tidigare men hänvisar helt riktigt till de övriga programmen för vatten, dagvatten, ArtArken, parker, energi, avfall m.m.

Kraven på källsortering och avfallsrapportering har ökat.

Inomhusmiljön har lyfts fram vad gäller inomhusklimatet och dess förvaltning bl.a med hänvisning till de nationella folkhälsomålen.

Programmet anknyter bättre till stadens övriga planer och program än tidigare.

Programmet saknar en koppling till arbetet med miljö-hälsa-säkerhet.

Genomförbarhet

Idrottsnämndens handlingsplan för miljöarbetet, enligt verksamhetsplanen för 2006, ligger väl i linje med de i programmet föreslagna miljömålen. Dessutom rymmer miljöagstiftningen en hög målsättning som är nödvändig att leva upp till, vilket i sig är resurskrävande.

Möjligheterna att genomföra miljöprogrammet måste också ses mot bakgrund av att miljöfrågorna har svårt att hävda sig i konkreta beslutssituationer, inte minst beroende på kostnadskonsekvenser och osäkerhet. Särskilt i samband med upphandlingar enligt lagen

om offentlig upphandling är förfrågningsunderlagen svåra att formulera och anbud svåra att utvärdera.

Miljöprogrammet saknar uppskattningar av kostnaden för dess genomförande. Förvaltningen har liten uppfattning om vad genomförandet av miljöprogrammet i de egna verksamheterna kommer att kosta.

Miljöeffektiva transporter

Förvaltningen har transporter i samband med varuleveranser, byggentreprenader, persontransporter mellan anläggningarna, i tillsynsverksamheten och vid resor. Idag finns ingen plan på att systematiskt arbeta för att effektivisera dessa transporter.

Giffriga varor och byggnader

Målsättningen är att fortlöpande revidera förvaltningens *Program för miljöanpassat byggande* så att miljömässigt bra material används. Vid upphandling av kemikalier till städ-, tvätt- och badvattenkemikalier sker idag en viss miljöbedömning.

Hållbar energianvändning

I samband med byte av utrustning och i takt med den tekniska utvecklingen så har det under flera år skett en kontinuerlig energieffektivisering inom förvaltningen. Samtidigt ökar emellertid den totala energianvändningen eftersom nya anläggningar tillkommer och säsongen förlängs.

Förvaltningens energiförbrukning är till stora delar styrd av verksamheten/belastningen, dvs antal besökare, öppettider och högre kvalitetskrav på komfort i form av högre badvattentemperaturer, fjärrkyla, golvvärme, bättre belysning och teknisk utrustning. Generellt kan sägas att av använd elektricitet så utgör verksamhetselen 80% på idrottsplatser respektive 70 % för badanläggningar, återstoden är fastighetsel.

Vad gäller energi till uppvärmning, (gas, olja, fjärrvärme) så förbrukas ca 10% för ishallar och ca 30% för bad av totala energiförbrukningen, återstoden är elektricitet.

Förvaltningen kan ha olika strategier för sina besparingar, såsom att ta fram åtgärder för att förbättra och förnya teknisk utrustning, påverka det mänskliga handhavandet av teknik och rutiner, avstå från viss kvalitetshöjning och utveckling. Idag inriktas effektiviseringarna på den tekniska utrustningen och förvaltningens bedömning är att det inte räcker för att uppnå målen. Nyckeltalet bör konstrueras på ett annat sätt för att återge förbrukningen.

Hållbar användning av mark och vatten

Alla delmålen för mark och vatten kan beaktas i planering, programarbete och byggnation bl.a med framtagandet av MKB. Idrottsnämnden har rådighet över viss mark, s.k Y-mark. Förvaltningen har idag ett engagemang och åtaganden i Stockholms vattenprogram och ser positivt på att rekreationsvärdena bevaras och utvecklas.

Miljöeffektiv avfallshantering

Idrottsförvaltningen har idag ingen uppfattning om hur många kg avfall som produceras per anställd. Idrottsanläggningarna har dels ett eget verksamhetsavfall dels ett avfall från både besökare och entreprenörer. Dessa avfall hanteras i regel gemensamt och det kan vara svårt att göra en meningsfull fördelning.

Förvaltningen arbetar med avfallet på olika sätt för att öka källsorteringen men framförallt för att sortera ut det farliga avfallet. Viss återanvändning av inventarier, elektronik m.m. sker idag. Förvaltningen ansluter sig gärna till en plattform för överblivna inventarier och produkter.

Sund inomhusmiljö

I *Program för miljöanpassat byggande* finns redan krav på fuktdimensionering, magnetfält och buller. Det är svårt att hitta konsulter som kan genomföra fuktdimensioneringar. Ventilationsbesiktningar genomförs enligt en fastlagd plan och anläggningarna anpassas efter verksamheternas behov.

Uppföljningsbarhet / Ansvarsfördelning

Förvaltningen har inte något övergripande ansvar för något nyckeltal men ska årligen rapportera för 13 nyckeltal till ansvariga förvaltningar, bolag och SLK.

Flertalet nyckeltal är förhållandevis enkla att rapportera in medan några är svårare. Uppföljningen av miljöprogrammet både som helhet och i respektive verksamhet behöver ges rutiner och administrativa resurser. Förvaltningen saknar idag kapacitet och rutiner för insamling av data till nyckeltalen.

Regelbundet genomförs däremot fritidsvaneundersökningar som kan bli användbara för uppföljning av friluftslivet. Enligt förvaltningens uppfattning bör nyckeltalet 4.51: *Uppföljning av friluftsliv* också omfatta idrottsmark.

Bilagor

Stockholms Miljöprogram 2007 – 2010, bilaga 1.

Utdrag ur Stockholms miljöprogram 2007 – 2010, bilaga 2.

SLUT